Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina

Centralni urad za slovenski jezik

Terminološko posvetovanje na temo Enotnega programskega dokumenta (DUP)

2. srečanje

26. 5. 2026

ZAPISNIK

Delovna skupina:

a. za Centralni urad FJK: Jana Černe, Elisabetta Fischer, Erika Hrovatin, Maja Kocina, Fedra Paclich, Tanja Sternad;
b. zunanja strokovnjaka: Mitja Rupel, Robert Smrekar.

Lokacija: v živo
Začetek sestanka: 16.00
Konec sestanka: 18.00

Dnevni red:

a. dvomi in težave prevajalk Centralnega urada za slovenski jezik pri prevajanju besedila Enotnega programskega dokumenta (Documento unico di programmazione – DUP) iz italijanščine v slovenščino;
b. določitev datuma naslednjega srečanja.

Potek seje in sklepi:

Delovna skupina je obravnavala termine, ki so bili predvideni za 2. srečanje; delovna skupina je sklenila, da se potrdi oziroma uvede raba, ki je navedena v nadaljnjem besedilu zapisnika:

1) **MISSIONE E PROGRAMMA**

V slovenski ureditvi se proračun glede na ravni razvrščanja prihodkov deli na: proračunske uporabnike (PU), področja proračunske porabe (PPP), glavne programe (GPR), podprograme (PPR), proračunske postavke in konte (primer take razvrstive: PU - občinska uprava, PPP - promet, GPR - cestni promet, PPR - upravljanje in tekoče vzdrževanje občinskih cest).

Na najvišji ravni so *proračunski uporabniki,* tj. subjekti, ki lahko razpolagajo s proračunskimi sredstvi; mednje sodijo: občinski svet, župan, nadzorni odbor, občinska uprava. Na drugi ravni se nahajajo *področja proračunske porabe* (PPP), ki vsebinsko ustrezajo italijanskemu pojmu **missioni**. Na tretji ravni sledijo *glavni programi* (GPR), ki so primerljivi z italijanskim pojmom **programmi**.

Sklep:

- **missione**: področje proračunske porabe (PPP)

- **programma**: glavni program (GPR)

2) RISORSE IN CONTO CAPITALE

Izraz **in conto capitale** se pojavlja bodisi v strukturi prihodkov kot odhodkov proračunov javnih uprav v Italiji. Gre za širši pojem od termina **investimenti**, zato se predlaga, da se prevod investicije uporablja le za termin **investimenti**.

Termina **in conto capitale** ni mogoče enačiti s terminom **immobilizzazioni**, ki ga zasledimo v *bilancah stanja* (**stato patrimoniale**) v okviru *dvostavnega računovodstva* (**contabilità economico-patrimoniale**) in s katerim označimo sredstva, tj. nepremičnine in premičnine, ki se uporabljajo v daljšem časovnem obdobju oziroma skozi več poslovnih ciklov in se zato amortizirajo v več poslovnih letih (npr. službeno vozilo prestavlja **immobilizzazione**, čeprav ni nepremičnina); delovna skupina je potrdila prevod **osnovna sredstva**.

V slovenski ureditvi se po Stvarnopravnem zakoniku razlikujejo 3 kategorije osnovnih sredstev: premičnine, nepremičnine in vrednostni papirji, kar se razlikuje od klasične računovodske razvrstitve osnovnih sredstev.

Delovna skupina je ugotovila, da je ustrezen prevod termina **risorse in conto capitale** -> **kapitalski prihodki** (saj ta kategorija v slovenski ureditvi zajema prihodke od prodaje osnovnih sredstev, zemljišč in neopredmetenih sredstev, zgradb in prostorov, prevoznih sredstev, opreme ter druge prihodke od odsvojitve premoženja.).

Delovna skupina je sklenila, da se termin **spese in conto capitale** prevaja kot **kapitalski odhodki,** čeprav se v slovenski področni terminologiji ta besedna zveza praviloma ne uporablja, a je razumljiva in ohranja terminološko simetrijo (v slovenski ureditvi so *investicijski odhodki* posebna kategorija v bilanci odhodkov - gre za nakup in gradnjo osnovnih sredstev, nakup zemljišč itd.).

Sklep:

- **investimenti**: investicije
- **immobilizzazioni**: osnovna sredstva
- **risorse in conto capitale**: kapitalski prihodki
- **spese in conto capitale**: kapitalski odhodki

3) IN DISMISSIONE (di società partecipata)

Po presoji članov je avtor besedila s tem terminom najverjetneje želel označiti položaj, ko se zaključuje razmerje občine z družbo, v kateri ima kapitalski delež, oziroma ko družba preneha poslovati in vstopi v postopek likvidacije (*in liquidazione*). (**liquidazione**). Takšen položaj lahko nastopi na primer, ko občina pridobi delež v družbi z naložbo v njen kapital, družba pa pozneje vstopi v postopek likvidacije. (**in liquidazione**).

Ob tem je bilo ugotovljeno, da se termin *in dismissione* v italijanskem obligacijskem pravu ne uporablja kot ustaljen pravni termin.

V slovenski ureditvi je več **načinov prenehanja** gospodarske družbe (redna likvidacija, prisilna likvidacija, stečaj ipd.). Urejajo jih Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju in Obligacijski zakonik. *Postopek prenehanja* je v slovenski ureditvi generični izraz, ki zajema vse zakonsko predvidene oblike prenehanja gospodarske družbe, ne glede na njihov razlog ali pravno podlago.

Delovna skupina je potrdila prevedek *v postopku prenehanja* za termin **in dismissione**.

Sklep:

- **in dismissione**: v postopku prenehanja

4) **PROVENTI SERVIZIO REFEZIONE SCOLASTICA (scuolabus, utilizzo teatro comunale, urbanistica e gestione territorio, asilo nido, servizi cimiteriali)**

Proventi je izraz, ki se uporablja v dvostavnem računovodstvu (**conto economico**), kjer je vsebinsko primerljiv s pojmom **ricavi;** delovna skupina je zato potrdila prevod **prihodki od šolske prehrane**.

V nadaljevanju razprave se je delovna skupina posvetila tudi terminu **urbanistica**. Prevod **komunalna infrastruktura** ni ustrezen, saj se ta pojem vsebinsko bolj približuje italijanskemu terminu **urbanizzazione**. Delovna skupina je zato potrdila prevod **komunalno opremljanje**, s katerim se v slovenski ureditvi označuje dejavnost načrtovanja in gradnje komunalne infrastrukture.

Sklep:

- **proventi servizio refezione scolastica (scuolabus, utilizzo teatro comunale, urbanistica e gestione territorio, asilo nido, servizi cimiteriali):** prihodki od storitev šolske prehrane (šolskega prevoza, uporabe občinskega gledališča, komunalnega opremljanja in upravljanja prostora, otroških jasli, pokopaliških storitev)
- **urbanistica:** komunalno opramljanje
- **urbanizzazione:** komunalna infrastruktura

5) **GETTITO**

Delovna skupina je ugotovila je, da se termin **gettito** v obravnavanem besedilu pojavlja na strani v besedilu, ki je namenjena nedavčnemu delu proračuna. Medtem ko sta pojma **proventi** in **entrate** uzakonjena računovodska termina, je **gettito** pojem gospodarske narave, ki se nanaša na nedavčni del proračuna.

Gettito označuje skupni obseg oziroma skupni znesek prihodkov -> priliv denarja. Sprva se je delovna skupina nagibala k prevedku *priliv*, vendar je ugotovila, da ta ni ustrezen. V slovenski terminologiji se pojem **priliv** nanaša predvsem na denarni tok oziroma promet na transakcijskem računu, medtem ko se v proračunskem sistemu uporablja izraz **prihodki**.

Ker se v danem primeru termin **gettito** pojavlja v besedni zvezi **stima gettito**, ki se nanaša na predvidene skupne prihodke in označuje oceno pričakovanih prihodkov, je delovna skupina potrdila prevod **skupni prihodek** (pri čemer ne gre za celotno bilanco prihodkov, temveč za skupni znesek prihodkov, na katerega se nanaša posamezna ocena); ko pa se pojavlja v preglednicah je ustrezen prevod tudi **prihodki (skupaj)**.

Sklep:

- **gettito**: skupni prihodek/prihodki (skupaj)

6) ONERI RIFLESSI

V obravnavanem primeru se izraz *oneri riflessi* pojavlja v zvezi *oneri riflessi da lavoro dipendente*, zato se nanaša na stroške, povezane z delovnim razmerjem oziroma na stroške osebja (**oneri riflessi da lavoro dipendente**).

V slovenski ureditvi se govori o *davkih in prispevkih* (neto plača + davki in prispevki = bruto plača).

Sklep:

- **oneri riflessi** (= oneri del personale): davki in prispevki (= stroški osebja)

7) INTERVENTI IN CONTO CAPITALE

V stavku, v katerem se pojavlja izraz **interventi in conto capitale,** je najverjetneje prišlo do napake v izvirnem besedilu, saj besedna zveza **rimborso prestiti** v navedenem kontekstu ni smiselna *(ciascuna missione può richiedere interventi di parte corrente, rimborso prestiti o in c/capitale*); Po mnenju delovne skupine bi pravilen izraz na tem mestu bil: **accensione prestiti**. V obravnavanem primeru ne gre za odplačevanje posojil, temveč za najemanje posojil za financiranje posameznega področja proračunske porabe (*missione*).

Sklep:

- **interventi in conto capitale**: sredstva iz kapitalskih postavk

8) IMMOBILIZZAZIONI FINANZIARIE

Delovna skupina je potrdila prevod *dolgoročne finančne naložbe*.

Sklep:

- **immobilizzazioni finanziarie**: dolgoročne finančne naložbe

9) CREDITI IN SOFFERENZA

V italijanski ureditvi pojem **crediti in sofferenza** označuje terjatve, pri katerih ima dolžnik resne težave z izpolnjevanjem svojih obveznosti. V slovenskem sistemu primerljive računovodske kategorije ni. Slovenska ureditev pozna predvsem delitev na izterljive in neizterljive terjatve. Kadar se termin *crediti in sofferenza* pojavlja v opisnem delu besedila, je ustrezen prevod **težko izterljive terjatve**.

Delovna skupina je ugotovila, da sta glede na kontekst ustrezna tudi prevoda *slaba posojila* in *nedonosne terjatve*.

V italijanskem sistemu obstaja tudi računovodska kategorija imenovana **crediti di dubbia esigibilità**, ki v Sloveniji nima ekvivalenta (v teh primerih se terjatve enostavno odpišejo).

Sklep:

- **crediti in sofferenza**: težko izterljive terjatve (slaba posojila / nedonosne terjatve)

10) DEBITI VERSO IL SISTEMA CREDITIZIO O PRIVATO (MUTUI PASSIVI E DEBITI DI FINANZIAMENTO)

Obveznost ni ustrezen prevod za termin **debiti**, saj obveznost ustreza italijanskemu terminu **obbligazione**.

Mutui passivi so *dolgoročna posojila*; **prestiti** pa so *kratkoročna posojila*.

V Sloveniji se tretji del proračuna imenuje *račun financiranja* in obravnava zadolževanje (najemanje kreditov pri poslovnih bankah ali najemanje kreditov pri drugih finančnih institucijah; najemanje kreditov pri fizičnih osebah v Sloveniji ni dovoljeno); na odhodkovni strani računa financiranja je prikazano odplačevanje dolga (npr. odplačilo domačega dolga, odplačilo kreditov poslovnim bankam, drugim finančnim institucijam in drugim domačim kreditodajalcem). Delovna skupina se je odločila za prevod **zadolževanje pri bankah in drugih posojilodajalcih (pasivna dolgoročna posojila in druga finančna posojila).**

Sklep:

- **mutui passivi:** pasivna dolgoročna posojila
- **mutuo:** dolgoročno posojilo
- **prestito**: kratkoročno posojilo
- **debiti di finanziamento** (mutui = debiti di finanziamento)**:** finančna posojila
- **debiti verso il sistema creditizio o privato (mutui passivi e debiti di finanziamento):** zadolževanje pri bankah in drugih posojilodajalcih (pasivna dolgoročna posojila in druga finančna posojila)